

TEXTE ADOPTATE

P9_TA(2019)0106

Încălcarea drepturilor omului, inclusiv a libertății religioase în Burkina Faso

Rezoluția Parlamentului European din 19 decembrie 2019 referitoare la încălcarea drepturilor omului, inclusiv a libertății religioase în Burkina Faso (2019/2980(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere declarația din 10 decembrie 2019 a Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR), în numele UE, privind Ziua Drepturilor Omului,
- având în vedere comunicatul de presă al Comisiei din 13 noiembrie 2019, prin care se anunța un ajutor umanitar suplimentar de 35 de milioane EUR pentru regiunea Sahel din Africa,
- având în vedere declarația din 7 noiembrie 2019 a purtătorului de cuvânt al VP/ÎR privind atacurile din Burkina Faso,
- având în vedere vizita VP/ÎR, Federica Mogherini, în regiunea Sahel, în iulie 2019, și discursul său din 9 iulie 2019 din Burkina Faso,
- având în vedere discursul în numele VP/ÎR, Federica Mogherini, din 17 septembrie 2019, în cadrul dezbaterii plenare a Parlamentului European privind situația securității în Burkina Faso,
- având în vedere studiul publicat în februarie 2009 de Direcția Generală Politici Externe ale Uniunii, intitulat „Libertatea de religie sau de convingere și libertatea de exprimare”,
- având în vedere audierea publică organizată la 22 noiembrie 2017 de Subcomisia pentru drepturile omului, intitulată „Libertatea de religie sau de convingere: situația minorităților persecutate, în special creștinii”,
- având în vedere raportul din 21 noiembrie 2019 al trimisului special pentru promovarea libertății religioase sau de convingere, intitulat „Mandatul trimisului special pentru promovarea libertății religioase sau de convingere în afara Uniunii Europene: activități și recomandări”,
- având în vedere Orientările UE din 2013 privind promovarea și protecția libertății de religie sau de convingere,

- având în vedere Acordul de parteneriat între membrii grupului statelor din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte (Acordul de la Cotonou),
 - având în vedere declarația din 1 decembrie 2019 care poate fi atribuită purtătorului de cuvânt al Înalțului Reprezentant al Alianței civilizațiilor a Organizației Națiunilor Unite cu privire la atacul asupra unei biserici din Burkina Faso,
 - având în vedere raportul din 11 noiembrie 2019 al Consiliului de Securitate al ONU privind forța comună a Grupului celor cinci țări din Sahel,
 - având în vedere actualizarea operațiunii la nivel de țară efectuată de Agenția ONU pentru refugiați (UNHCR) în octombrie 2019 în ceea ce privește Burkina Faso,
 - având în vedere declarația din 13 octombrie 2019 a Secretarului General al ONU privind atacul asupra unei moschei din nordul statului Burkina Faso,
 - având în vedere Raportul nr. 8 al UNICEF privind situația umanitară din Burkina Faso, octombrie 2019,
 - având în vedere raportul din 2019 privind dezvoltarea umană referitor la inegalitățile în dezvoltarea umană în secolul XXI și, în special, raportul privind dezvoltarea umană în Burkina Faso,
 - având în vedere Declarația Universală a Drepturilor Omului din 10 decembrie 1948, la care Burkina Faso este parte semnatară,
 - având în vedere Planul de acțiune din 12 septembrie 2019 al Organizației Națiunilor Unite privind măsurile de protejare a lăcașurilor de cult,
 - având în vedere Constituția Republicii Burkina Faso,
 - având în vedere declarația episcopilor, preoților și delegaților seculari ai conferințelor episcopale din Burkina Faso, Niger, Mali, Côte d’Ivoire și Ghana, în urma atelierului interconferințelor privind securitatea în regiunea Sahel din 12 și 13 noiembrie 2019,
 - având în vedere declarația din 5 iulie 2019 a episcopului Laurent Birfuoré Dabiré din Dori, care s-a adresat organizației caritabile catolice „*Aid to the Church in Need*”,
 - având în vedere Carta africană a drepturilor omului și popoarelor, care a fost adoptată la 27 iunie 1981 și a intrat în vigoare la 21 octombrie 1986,
 - având în vedere Forumul pentru pace de la Paris de la 12 și 13 noiembrie 2019,
 - având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,
- A. întrucât Burkina Faso are o tradiție îndelungată de toleranță religioasă și laicitate, dar este afectată de instabilitate, în special ca urmare a radicalizării islamiste din regiunea Sahel, și se confruntă cu o combinație de violență agravantă, strămutări, foamete, sărăcie și schimbări climatice;

- B. întrucât insecuritatea crescândă din Burkina Faso a atras infracțiuni foarte grave, comise atât de grupări jihadiste, cât și de alte grupări armate; întrucât, potrivit raportului *Human Rights Watch*, respectivele grupări armate din Burkina Faso au executat persoane suspectate de colaborare cu guvernul, au intimidat profesori și au răspândit teama în rândul populației civile din întreaga țară; întrucât forțele de securitate din Burkina Faso au desfășurat operațiuni contrateroriste în 2017 și 2018, care au dus la execuții sumare, la abuzuri comise împotriva suspectilor aflați în detenție și la arestări arbitrare; întrucât guvernul din Burkina Faso a promis că va investiga aceste acuzații;
- C. întrucât, din 2015, jihadiștii și alte grupări armate care au fost active anterior în Mali, țară învecinată, au terorizat populația din Burkina Faso și au organizat o serie de atacuri împotriva unor structuri ale statului, cum ar fi obiective militare, școli și centre de îngrijiri medicale, dar în special împotriva bisericilor și credincioșilor creștini; întrucât, din 2015, atacurile din partea grupărilor jihadiste și a altor grupări armate au ucis cel puțin 700 de persoane și au rănit mii de persoane în Ouagadougou și în provinciile nordice, în special în provincia Soum, și s-au răspândit în provinciile estice și vestice în 2018; întrucât violența nu afectează numai creștinii; întrucât, de exemplu, la 11 octombrie 2019, o moschee din orașul Salmossi, în nordul statului Burkina Faso, a fost atacată în timpul rugăciunilor de vineri;
- D. întrucât, în perioada ianuarie-noiembrie 2019, au fost raportate 520 de incidente de securitate în comparație cu 404 incidente înregistrate între 2015 și 2018; întrucât, numai în octombrie 2019, au fost înregistrate 52 de incidente legate de grupările armate nestatale, dintre care aproape 70 % au vizat civili și forțe de securitate;
- E. întrucât atacurile sunt realizate atât de grupări armate transnaționale care operează de dincolo de frontierele cu Mali și Niger, inclusiv Jamaat Nusrat al-Islam wal Muslimeen și Statul Islamic din regiunea Sahara, cât și de grupări naționale, în principal Ansarul Islam, care își desfășoară activitatea în provinciile din nordul și estul Burkinei Faso;
- F. întrucât, în 2019, peste 60 de creștini au fost uciși în Burkina Faso în mai multe atacuri, inclusiv cel mai recent atac de la 1 decembrie 2019 împotriva credincioșilor în timpul unei slujbe de duminică într-o biserică protestantă din orașul estic Hantoukoura, care s-a soldat cu 14 morți;
- G. întrucât mai mulți preoți, clerici și credincioși creștini au fost victime ale asasinatelor și răpirilor țintite în întreaga țară; întrucât, ca urmare a creșterii violenței, numeroase persoane, în special în nord, și-au abandonat vetrele, cum ar fi, cel mai recent, în satele Hitté și Rouna, și au fugit în taberele de persoane strămutate intern (PSI) sau în alte părți ale țării, inclusiv în capitala Ouagadougou;
- H. întrucât populația din Burkina Faso este, în principal, sunnită (doctrina Mālikī), existând minorități religioase creștine și indigene importante; întrucât granițele interreligioase din Burkina Faso sunt fluide, deoarece adepții tuturor religiilor se implică, de obicei, în practici sincretice, iar toleranța religioasă este generalizată; întrucât atât lăcașurile de cult sunnite, cât și cele creștine au fost ținte recente ale atacurilor de gherilă comise de grupările armate salafiste; întrucât acest lucru a contribuit la creșterea tensiunilor interreligioase, și întrucât persecutarea comunităților religioase, inclusiv a persoanelor dintr-un număr mare de confesiuni creștine, a condus la perturbarea structurii sociale și la niveluri tot mai mari de emigrare;

- I. întrucât grupările jihadiste doresc să exercite presiuni asupra coexistenței interconfesionale în Burkina Faso, ca parte a strategiei lor mai ample de promovare a conflictelor interetnice și religioase și de strămutare a populației;
- J. întrucât, ca urmare a lipsei de protecție guvernamentală, au fost recomandate măsuri de securitate guvernamentale de către episcopul Justin Kientega din dioceza Ouahhigouya din nord-estul țării, în vederea unei mai bune protejări a credincioșilor creștini;
- K. întrucât, ca urmare a violențelor din luna august, episcopul Laurent Birfuoré Dabiré din Dori, președintele Conferinței episcopilor din Burkina Faso și Niger, a solicitat comunității internaționale să își intensifice sprijinul creștinilor din Burkina Faso, pentru a preveni „eliminarea prezenței creștine”; întrucât au existat apeluri repetate de a denunța amenințările cu cenzura și de a sprijini continuarea dialogului interreligios;
- L. întrucât, în Planul de acțiune de protejare a lăcașurilor de cult, publicat la 12 septembrie 2019, Secretarul General al ONU a subliniat că lăcașurile de cult din întreaga lume trebuie să fie refugii sigure pentru reflecție și pace, nu locuri de vărsare de sânge și teroare, iar cetățenilor trebuie să li se permită să își respecte și să își practice cultele în pace;
- M. întrucât organizațiile umanitare, dintre care multe au caracter religios, joacă un rol vital în sprijinirea victimelor violenței, în special a femeilor, copiilor și a persoanelor strămutate în interiorul țării;
- N. întrucât guvernul din Burkina Faso pare să nu aibă capacitatea de a implementa în mod eficient soluții la problemele enorme în materie de securitate, sociale și economice din țară; întrucât unele regiuni, în special din zona de nord-est a țării, sunt separate efectiv de administrația centrală;
- O. întrucât Burkina Faso se numără printre cele mai sărace 10 țări din lume; întrucât instabilitatea, schimbările climatice și conflictele din țară au diminuat și mai mult oportunitățile economice, au mărit sărăcia și au dus la o penurie acută de alimente; întrucât aceste consecințe sunt agravate de deșertificarea rapidă din regiunea de nord și de deficitul de apă, degradarea solului și deficitul de resurse; întrucât, ca urmare, peste 1 milion de persoane riscă să se confrunte cu penurie alimentară, iar 1,5 milioane au nevoie urgentă de asistență umanitară;
- P. întrucât, în 2014, rata de alfabetizare a adulților a fost estimată la 34,5 %; întrucât creșterea insecurității și a terorismului în anumite regiuni ale țării are efecte negative asupra sectoarelor educației și sănătății; întrucât 85 de unități medicale și peste 2 000 de școli au fost forțate să se închidă, afectând peste 1 milion de pacienți și, respectiv, 300 000 de elevi; întrucât alte 93 de unități medicale se află la un nivel minim operațional din cauza gravei situații actuale de securitate;
- Q. întrucât violențele din Burkina Faso au condus la strămutarea a aproape jumătate de milion de persoane; întrucât multe dintre acestea aparțin unor categorii vulnerabile, iar copiii reprezintă 44 % din persoanele strămutate; întrucât Burkina Faso găzduiește și 31 000 de refugiați din Mali; întrucât UNHCR se confruntă cu provocări majore în ceea ce privește accesul la persoanele strămutate și la refugiații din Burkina Faso; întrucât persoanele strămutate în interiorul țării și refugiații afectați de criza umanitară din regiune sunt expuși unor riscuri de protecție, iar prezența lor poate duce la conflicte cu

populația locală din cauza resurselor naturale limitate, dacă nu se iau măsuri adecvate pentru a oferi locuințe, locuri de muncă și alimente; întrucât bătălia pentru resurse amenință să contribuie la ciclul de violențe din țară;

- R. întrucât, în ultimii șapte ani, UE a mobilizat peste 1 miliard EUR pentru programe de dezvoltare în Burkina Faso și a alocat recent 15,7 milioane EUR pentru a rezolva problema spinoasă a insecurității alimentare și a malnutriției în rândul persoanelor strămutate; întrucât această țară este unul dintre principalii beneficiari de sprijin financiar (628 de milioane EUR) din Fondul european de dezvoltare (FED) și, de asemenea, primește un important sprijin financiar (245,8 milioane EUR) din Fondul fiduciar de urgență pentru perioada 2016-2020 finanțat de FED;
- S. întrucât Burkina Faso participă la Misiunea multidimensională integrată a Organizației Națiunilor Unite de stabilizare în Mali (MINUSMA) și la operațiunea hibridă a Uniunii Africane și a Organizației Națiunilor Unite în Darfur (UNAMID), la Parteneriatul privind combaterea terorismului la sud de Sahara (TSCTP) și la G5 Sahel; întrucât participarea sa la aceste misiuni și inițiative a făcut ca țara să devină o țintă preferată pentru grupările armate nestatale care urmăresc să perturbe și să descurajeze contribuția acestui stat la securitatea regională; întrucât un raport al Secretarului General al ONU a evidențiat încălcări ale drepturilor omului comise de trupele maliene din cadrul G5 Sahel;
- T. întrucât UE contribuie în mod direct la stabilitatea în regiunea Sahel prin misiunile civile ale EUCAP SAHEL din Mali și Niger și prin misiunea Uniunii Europene de instruire în Mali (EUTM Mali), precum și, în mod indirect, prin participarea statelor membre la MINUSMA și la operațiunea Barkhane; întrucât acțiunea G5 Sahel, sprijinită de UE, reprezintă un efort comun de apărare între Burkina Faso, Ciad, Mali, Mauritania și Niger și consolidează coordonarea dezvoltării regionale și a securității pentru a neutraliza grupările armate și a diminua atractivitatea pe care acestea o exercită; întrucât un atac asupra unei baze militare din Tahoua, Niger, la 11 decembrie 2019, a ucis 71 de soldați nigerieni și a rănit alți 12 în cel mai sângeros incident din regiune din 2016;
- U. întrucât, la summitul de la Ouagadougou din 14 septembrie 2019, Comunitatea Economică a Statelor din Africa de Vest (ECOWAS) a anunțat un plan în valoare de 1 miliard USD pentru îmbunătățirea securității în regiunea Sahel;
- V. întrucât politica externă și de securitate comună a Uniunii Europene urmărește dezvoltarea și consolidarea democrației și a statului de drept, precum și respectarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,
 - 1. condamnă cu fermitate orice formă de violență, intimidări și răpiri ale civililor îndreptate împotriva serviciilor de securitate, a siturilor religioase și a credincioșilor din Burkina Faso, în special violențele împotriva anumitor comunități religioase, precum și instrumentalizarea politică și folosirea religiei pentru a legitima persecutarea creștinilor și a altor minorități religioase;
 - 2. transmite condoleanțe familiilor victimelor și guvernului din Burkina Faso; își exprimă solidaritatea cu populația locală, victimă îndoliată aproape zi de zi de atacurile îndreptate împotriva populației civile, a forțelor de securitate și a membrilor comunităților creștine și ai altor minorități religioase;

3. invită autoritățile naționale să se implice mai mult în dialogul național ca element esențial pentru coeziune; subliniază necesitatea de a promova unitatea și dialogul între toate comunitățile din Burkina Faso, inclusiv liderii tradiționali și organizațiile societății civile, pentru a contracara încercările de răspândire a urii și de creare de tensiuni intercomunitare;
4. invită guvernul din Burkina Faso să își intensifice sprijinul și protecția acordate comunităților musulmane, creștine și animiste, în spiritul tradiției locale îndelungate de coexistență pașnică a islamului și a creștinismului; solicită acordarea unui sprijin suplimentar victimelor violenței, în special femeilor și copiilor;
5. reamintește că lupta împotriva terorismului poate da rezultate numai dacă forțele de securitate respectă statul de drept și drepturile omului; îndeamnă guvernul din Burkina Faso, în acest context, să pună imediat capăt strategiei sale abuzive de reprimare a insurgenților, în special în materie de executare sumară a suspecților, care riscă să exacerbeze conflictul, aruncând un număr tot mai mare de persoane în brațele recrutorilor islamiști militanți;
6. solicită guvernului din Burkina Faso să își respecte angajamentul de a investiga acuzațiile de abuzuri comise de forțele statului, să ia măsuri concrete pentru a preveni orice alte abuzuri și să își fundamenteze strategia de combatere a terorismului și a extremismului violent pe statul de drept și pe respectarea drepturilor fundamentale, în conformitate cu obligațiile care îi revin în temeiul dreptului internațional, în special dreptul internațional al drepturilor omului, dreptul internațional umanitar și dreptul refugiaților;
7. insistă asupra nevoii unei abordări cuprinzătoare pentru a contracara radicalizarea și terorismul, care să se axeze pe întărirea coeziunii sociale și pe prevenirea infracțiunilor; invită autoritățile din Burkina Faso să-și intensifice eforturile în vederea reducerii sărăciei, creării de perspective mai bune de ocupare a forței de muncă, îndeosebi pentru tineri, și în vederea emancipării persoanei și a respectului față de persoană, astfel încât să fie eliminate în fașă nemulțumirea și frustrarea în rândul cetățenilor, sentimente care ar putea fi exploatate de extremiști violenți; reiterează faptul că investițiile în educație sunt esențiale pentru prevenirea conflictelor și pentru reconstrucția unor societăți pașnice și favorabile incluziunii;
8. reamintește că corelarea dezvoltării politice, a dezvoltării securității și a dezvoltării durabile, inclusiv a conștiinței religioase prin promovarea dialogului interconfesional, va fi esențială pentru găsirea unei soluții pe termen lung la diversele probleme cu care se confruntă Burkina Faso și regiunea Sahel;
9. solicită coordonarea internațională în întreaga regiune, în special în cadrul ECOWAS, având ca obiective politice protejarea suveranității și integrității teritoriale a membrilor săi, a instituțiilor democratice regionale, a securității tuturor cetățenilor și a proprietăților acestora; reamintește că situația din Burkina Faso are un impact direct asupra statelor vecine; solicită guvernului din Burkina Faso să își intensifice în continuare cooperarea cu statele învecinate, în special în ceea ce privește regiunile sale nordice și statele direct afectate de violențe, precum Mali și Niger;
10. felicită UE și statele sale membre pentru sprijinirea G5 Sahel, MINUSMA și a operațiunii Barkhane; salută eforturile depuse de misiunile civile ale EUCAP SAHEL în

Mali și Niger și de misiunea militară EUTM Mali; solicită UE să își intensifice în continuare sprijinul pentru Burkina Faso, pentru a face față provocărilor enorme de securitate din țară; subliniază necesitatea unei acțiuni mai cuprinzătoare și mai coordonate în materie de securitate la nivel internațional în Burkina Faso; invită țările participante la G5 Sahel și donatorii internaționali să își intensifice eforturile pentru a transforma forța militară comună a acestei operațiuni într-o forță operațională cu mijloace suficiente, cât mai repede cu putință și respectând pe deplin drepturile omului;

11. subliniază că securitatea este vitală, dar nu reprezintă singurul răspuns la provocările cu care se confruntă Burkina Faso și că, prin urmare, coordonarea dintre securitate, dezvoltare și politicile comerciale este una dintre provocările cele mai importante; subliniază că securitatea populației locale ar trebui să fie principiul director al reformei sectorului de securitate susținute de UE și al eforturilor de asistență depuse în țările și regiunile fragile;
12. ia act de faptul că conflictele, strămutările și deșertificarea fac dificilă angajarea în forme tradiționale de încadrare în muncă; subliniază faptul că 65 % din populația din Burkina Faso are mai puțin de 25 de ani; consideră că operațiunile de securitate din Burkina Faso trebuie să fie însoțite de eforturi locale de dezvoltare care să vizeze reducerea inegalităților și îmbunătățirea infrastructurii, a participării politice, a justiției, a emancipării femeilor și a oportunităților economice;
13. ia act de deteriorarea situației în Burkina Faso și de implicațiile sale geopolitice la nivel internațional; subliniază faptul că este imperativ ca UE să acorde în continuare asistență politică și în materie de securitate în cadrul eforturilor depuse de G5 Sahel în regiune, inclusiv pentru procesul de pace din Mali; solicită un sprijin sporit pentru forțele de securitate din Burkina Faso, care să le permită să răspundă amenințărilor reprezentate de atacurile și violențele jihadiste și să sprijine controlarea de către guvern a regiunilor nordice și estice;
14. subliniază că coordonarea internațională este și ea extrem de importantă și că UE ar trebui să fie dispusă să se angajeze mai mult în întreaga regiune și să integreze acest aspect în noua sa „Strategie UE-Africa – un parteneriat pentru o dezvoltare durabilă și favorabilă incluziunii”;
15. solicită Serviciului European de Acțiune Externă să includă bunele practici în domeniul dialogului interconfesional ca instrument în strategia sa de comunicare cu țările terțe și să promoveze medierea în situații de conflict pentru protejarea minorităților religioase și a libertății religioase și a libertății de credință;
16. salută Planul de acțiune al ONU pentru salvagardarea siturilor religioase, elaborat de către Alianța civilizațiilor a Organizației Națiunilor Unite și anunțat de Secretarul General al Organizației Națiunilor Unite, António Guterres, la 12 septembrie 2019;
17. subliniază că, în combaterea terorismului, prioritatea o reprezintă oprirea finanțării internaționale a grupărilor armate jihadiste, pe de o parte, și combaterea cauzelor profunde ale sărăciei și inegalității, pe de altă parte;
18. consideră că UE trebuie să colaboreze cu ECOWAS, cu guvernul și cu toate părțile interesate din Burkina Faso în vederea consolidării eforturilor de dezvoltare, educație și de adaptare la schimbările climatice pentru a combate sărăcia și a preveni radicalizarea;

subliniază că schimbările climatice reprezintă un factor major de multiplicare a riscurilor de conflicte, secetă, foamete și strămutări; solicită insistent guvernului din Burkina Faso să acorde prioritate combaterii corupției și impunității;

19. își exprimă îngrijorarea deosebită cu privire la impactul amenințărilor la adresa securității asupra eficacității asistenței umanitare și a cooperării pentru dezvoltare; îndeamnă statele membre și comunitatea internațională să crească asistența umanitară acordată în Burkina Faso, în special prin furnizarea de alimente, apă și servicii medicale; atrage atenția asupra faptului că va urma o nouă criză umanitară dacă nu sunt satisfăcute nevoile de bază ale persoanelor strămutate și ale populației locale (alimente, apă, adăposturi și asistență medicală);
20. solicită guvernului din Burkina Faso să garanteze furnizarea de asistență umanitară și de ajutor alimentar, în special în zonele cu acces umanitar limitat, și să ia măsuri specifice pentru a consolida acțiunile de prevenire și gestionare a malnutriției acute în taberele de persoane strămutate, cu un accent deosebit pe grupurile vulnerabile, inclusiv femeile și copiii;
21. îndeamnă guvernul din Burkina Faso să asigure și să faciliteze mișcările de transhumanță a animalelor pentru a preveni conflictele comunitare și să asigure accesul animalelor la hrană, apă și îngrijire în zonele cu deficite semnificative în acest sens;
22. își exprimă recunoștința pentru activitatea importantă desfășurată de ONG-uri, inclusiv de ONG-urile religioase, și de instituțiile internaționale pentru a acorda sprijin pentru numeroasele victime ale violenței, în special femei și copii;
23. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, președintelui Republicii Burkina Faso, președintelui parlamentului din Burkina Faso și Uniunii Africane și instituțiilor sale.